

Referat af møde i UFPP – arbejdsgruppe for kartofler
den 19. september 2019

Mødes blev afholdt hos
DANESPO A/S, Dyrskuevej 15, 7323 Give

Dagsorden

Tilstede

Fra Erhvervet:	Kim Madsen, Christian Feder, Søren O. Jørgensen, Jeppe Jørgensen og Carl Heiselberg
Fra Aarhus Universitet:	Mogens Nicolaisen
Fra Fødevarestyrelsen:	Ole Søgaard Lund
Fra Landbrugsstyrelsen:	Kristine Riskær (Mødeleder), Thomas Hundebøl Thomsen, og Anne Christine Helms (referent)
Afbud:	Lars Bødker og Preben Kloster

1. Velkomst

Kristine Riskær bød velkommen og takkede Danespo for at være vært for mødet.

Der blev budt velkommen til to nye medlemmer: Ole Søgaard Lund (FVST) og Mogens Nicolaisen (AAU), og udvalget blev præsenteret.

Til referatet fra sidst knyttede Kristine Riskær den kommentar, at bemærkninger til referatet bør være deciderede ukorrektheder, rettelser etc. Det er ikke meningen, at bemærkninger skal videreføre diskussioner fra møder. Hvis der er diskussioner, der ikke er afsluttede, så skal de meldes ind som punkt til næste møde.

Planteenheden har fået nye vicedirektørdirektør, Louise Piester, for området EU og Landbrug. Louise kommer fra en stilling som enhedschef i Miljø og Biodiversitet, Landbrugsstyrelsen. Louise kender en del til Planters område, og det er en fordel. Næste gang vi holder møde i Nyropsgade vil vi forsøge at sikre, at Louise kan hilse på arbejdsgruppen.

2. Orientering fra Landbrugsstyrelsen

- a. Tilbage melding om overvågning med droner (for diverse karantæneskadegørere)

Thomas Thomsen orienterede om, at der sidste år blev overvåget for brok ved stivelsesfabrikkerne ved at opgrave kartofler i en del af markerne i området omkring stivelsesfabrikkerne. I år har styrelsen et pilotprojekt med at overvåge med droner. På markerne kan man se farveforskelle, der kan indikere forskelle i vækst. Der er fløjet med droner over 15 marker, hvor marken efterfølgende er gennemgået, såfremt billedmaterialet har vist grundlag for inspektion. Yderligere fem marker er overvåget ved

manuelt syn i marken. Efter droneoverflyvningen kan der opgraves planter på områder, hvor der er farveforskelle (lyse områder). Dette fordi det antages at farveforskellene indikerer ændringer i væksten herunder evt. indikation på brok.

Thomas viste en række billeder, som dronen havde taget. Arbejdsgruppen kom med deres vurdering af billederne, og der var stor gættelyst bordet rundt om hvad forskellene på billederne kunne skyldes. Det kan bruges som en pre-screening for hvor man kan tage prøver ud fra en risikovurdering. Mogens Nicolaisen nævnte, at det kræver rigtig meget materiale og meget data for at kunne kende sygdomme ved droneovervågning. Jeppe Jørgensen understregede at det kunne bruges, hvis man havde valgt en mark ud til overvågning, som så kan overflyves med droner.

- b. Opdaterede procedurer ved afrapportering af resultatet af jordprøvetagning (bilag a)

Avlerne får fremover tilsendt analysebevis med jordprøve med besked om at han/hun også skal tjekke analysebeviset for at sikre sig, at alle analyser er afsluttet for marken. Søren O. Jørgensen fremhævede, at der kan være en økonomisk bet for firmaet, hvis der fejlagtigt bliver lagt læggekartofler i en nematodlokalitet. LBST har skærpet procedurerne i hele kæden. Dvs. FVST har skærpet deres procedurer, LBST ligeså, og nu opfordres avlerne til også at tjekke analysebeviserne, så alle risici for uhensigtsmæssigheder minimeres mest muligt. Erhvervet bemærkede at det kan være svært for avlerne selv at tjekke – især de nye avlere. Næste gang viser LBST et svømmebanediagram over processen for hele værdikæden, dvs. fra anmeldelse af jordprøver, prøvetagning, laboratorieanalyse til udsendelse af brev til avler.

- c. Marksyn 2019 (bilag b)

Ingen kommentarer.

- d. Partianmeldelse, sporbarhed og grundlag for forædlerafgift (bilag c)

Thomas fremlagde bilaget og Plantetilsyn vil fortsat følge tæt op på anmeldelser af partier. LBST vil udsende information om rettidig anmeldelse af partier til sorterervirksomhederne. Der ønskes en autogeneret svarmail fra x-kar med tak for modtagelse. Jeppe Jørgensen oplyste at flere sender mail til egen postkasse ved anmeldelse af partier. LBST undersøger om det er muligt at oprette svarmail på partianmeldelser.

- e. Ændringer som følge af nye forordninger (betaling for 2. syn, uddannelse af udstedere af plantepas og nye regler for disse) (bilag d, e, f, g, h og i).

Der henvistes til bilag, der var udsendt inden mødet og LBST opfordrede alle til at stille spørgsmål. Disse vil blive besvaret skriftligt og afsendt til udvalget hurtigst muligt. Følgende spørgsmål blev stillet på mødet
Hvornår er der et endelig udkast til ny plantepas med certificeringsoplysninger?

(LBST afventer LIMO labels udkast)

Ved flytning af kartofler indenfor samme avlerkreds til fællescentral skal der så være plantepas på de enkelte leverancer?

Kan man kalde det noget andet end plantepas? Fx følgeseddel. Det er et stort ønske fra arbejdsgruppen.

Skal der være kopi af alle plantepas hos avleren? (har man fx 24 plantepas i en sending i en vogn/container etc. skal der så ligge et tilsvarende antal hos avler?). Dette var udvalgt ikke begejstrede for. Det vil give nogle praktiske udfordringer, som vil være svære at håndtere.

Er information om plantepas sendt ud? (det fremgår nemlig af bilag f – Plantepas, der er udsendt sammen med dagsorden til nærværende møde). (Efterfølgende kan LBST oplyse, at der er sendt information ud den 25. september).

Må man selv sætte kronen på?

Kan man bruge det gamle og blot sætte EU flag på? (jfr. hollandsk eksempel)

I forbindelse med 2. syn fremsender LBST to til tre cases, der omhandler de nye regler. Det giver os alle bedre mulighed for at forstå dem, men også at forklare dem for avlerne. Er det over 1% kan avler så bede fx om 2. syn?

Skal LBST syne, hvis de bliver bedt om det?

3. Opfølgning fra sidst

- a. Prøvetagning af knolde til virus- og bakterieundersøgelser i andre lande (Erhvervet)

Thomas fortalte at når vi udtager prøver i DK, så sparker vi knoldene ud af karmen. Arbejdsmiljømæssigt er der ønsker om at kunne gøre dette på en anden måde. Derfor efterlyses viden om hvordan andre lande udtager prøver. Flere kunne oplyse, at i NL tages 90% på lageret. Endvidere er der i NL mulighed for gen-testning. Her er der i år set en del nedklassificering på grund af virus Y. Den bedste måde er stadig, at tage knoldene i marken. Hvis der er gode ideer til at udtage prøver på en mere skånsom måde for kontrollørerne er de meget velkomne.

- b. Anvendelse af ATV til jordprøvetagning (LBST)

Christian Feder nævnte, at rengøring er meget vigtig. Thomas anførte her, at optagningsudstyr bliver rengjort mellem markerne. Mellem hver avler/bedrift sker rengøring af hele ATV'en. Hvis en avler har ønske om, at en mark skal tages til sidst, grundet mistanke om eventuel smitte, så bør kontrolløren søge at efterkomme dette. Ophævelsesprøver bliver altid taget med jordspyd.

Den 18. september blev der åbnet for anmeldelse af arealer til 2020. På markkortet kommer adresse med som standardoplysninger, og der er "tændt for farver" på de seneste seks sæsoner med kartofler. Det er

muligt at fravælge lag ved at klikke flueben af, så man kun kan se ønskede år. Det er ikke muligt at anmelde marker, som ikke har været kartoffelfri i tre sæsoner for basisavlere, for præbasisavlere gælder der fire kartoffelfri år.

- c. Navngivning af nummersort (bilag j)
Efter registrering i CAP bliver sidste sæsons oplysninger om den lagte høstlinje indlæst, hvis sortsnavnet ikke er rettet forinden. LBST retter nummersorter inden anmeldelse til marksyn. Det er derfor nødvendigt at rette henvendelse til Plantetilsyn og sende dokumentation om navneændring.
Bonusinfo: I den fælles europæiske varemærkedatabase TMview er det muligt gratis at gennemføre søgninger på navne, ord og kendetegn, som man overvejer at benytte som kendetegn for fx en ny kartoffelsort. I databasen kan man se, hvem man kan krænke. Bemærk at ud over mærke-lighed skal der som udgangspunkt også være en vis vare-lighed. (<https://www.tmdn.org/tmview/welcome>) – her kan man se kommercielle varemærker og hvem der ejer dem. Til inspiration. En anden mulighed på dansk er rettigheder.dk (der dog ikke dækker EU).

4. Orientering/input fra Erhvervet

- a. Tilbage melding fra møde med Miljøstyrelsen vedr. mærkning af bejdsede læggekartofler

Kim Madsen havde deltaget i mødet med Miljøstyrelsen og fortalte, at man er blevet enige om, at det er i orden på bagsiden af plantepas at trykke advarsel på dansk, engelsk og fransk om, at kartoflerne ikke må bruges til human ernæring.. På forsiden er der afkrydset, at kartoflerne er bejdsede. Kantbånd på små poser til havebrug skal være påtrykt det samme. Der er ønsker om at inspektion fra MST og LBST koordineres.

5. Orientering fra Fødevarestyrelsens plantesundhedslaboratorium

Ole Søgaard Lund fortalte, at plantediagnostisk laboratorium nu er adskilt fra kemisk laboratorium og hedder Plantesundhed og Fodersammensætning.

Propning af kartofler flytter til Ringsted fra 1. januar 2020.

Lige nu kigges der på ATV optagne prøver, hvor det umiddelbart tyder på, at der er mere halm og sten i prøverne.

Carl Heiselberg bemærkede, at de franske maskiner har net, der delvis kan forhindre sten etc.

Søren O. Jørgensen havde kommentarer til de nye rekvisitionsblanketter, som erhvervet ikke var helt fornøjede med, og nogle avlere havde modtaget mange erstatningsanalysebeviser. De nye blanketter er udformet for, at det er den samme blanket, der kommer fra erhvervet via kontrollør til laboratoriet, så der undgås afskrivningsfej og dermed forkert bestilling af plantepatologiske analyser. Kristine Riskær foreslog en evaluering af alle blanketter. Dvs. LBST sender en mail rundt med link eller vedhæftning til samtlige blanketter. Der sendes en forside med, hvor hver blanket fremgår, og så opfordres udvalget og dermed de relevante medarbejdere i virksomhederne til at kommenterer for de enkelte blanketter. På denne måde får vi et kvalitetstjek på blanketterne.

Endelig var der stor ros fra Kim Madsen for laboratoriets generelle håndtering af virusanalyser.

6. Eventuelt

- Eksport af kartofler – er ikke opdaterede. Der blev kraftigt efterlyst bl.a information om eksport til Egypten, som Anne Christine har klar, og ligeledes blev det nævnt, at information om Syrien ønskes straks. Anne Christine er på sagerne. LBST kontakter erhvervet for at være sikker på, at alle oplysninger er korrekte og ikke giver problemer med eksporten.
- Næste år, når der anmeldes avl til lægning, vil erhvervet gerne have kvittering med marknummer og høstnummer på oprindelse I TAST-SELV ses anmeldte liner med oprindelse under skemaerne, der er indsendt til marksyn af læggekartofler. Til næste sæson tages også marknr med i denne oversigt. Skemaet kan udskrives.
Under "Skemaer og breve" i TAST-SELV følger en kvittering for modtagelse af avl til marksyn, men skemaet med anmeldte liner indgår ikke i kvitteringsbrevet. En supplerende til dette brev med oplysninger om anmeldte liner, som under indsendte skemaer, er noteret som ønske fra erhvervet og LBST prioriterer det højt, men kan ikke loves klar i 2020. Høstnummer indgår allerede og LBST tager marknummer med i 2020.
- Miniknolde – genbanken og produktionen af knolde skal flyttes, og knoldproduktion kommer til at køre dobbelt i 2020 dels hos Lars Sommer og på Agersø. In vitro flyttes til Tystofte med udgangen af 2020. I den mellemliggende periode er der produktion både på Agersø og hos Lars Sommer. De to steder, Tystofte og gartner på Agersø er juridisk adskilt, men kontraktligt bundet op på hinanden.
- Sædskiftekrav for stivelseskartofler. KMC har reguleret krav om sædskifte i kontrakterne med avlerne, og der har været en del udfordringer i dette forløb. Christian kunne dog melde ud, at der i år kun er 14 ha hvor krav om to kartoffelfri år ikke er opfyldt
- Der var spørgsmål fra Carl Heiselberg om hvorfor jordprøver ikke taget i længderetning. Når de bliver taget med jordspyd, bliver de taget på tværs. Men med ATV bliver de taget i pløjeretningen. Opdeling af en større mark blev eksemplificeret og forklaret.
- LBST efterlyste tværgående information og videndeling om hvilke projekter erhvervet har gang i pt. herunder i GUDP-regi. Der var projekter om skimmel og bladpletresistens. Et stort projekt om CRISPR teknik, der giver højere stivelsesindhold end vanligt. Et projekt om sprøjtemiddel. Erhvervet vil gerne fortælle mere om disse projekter ved næste møde. Det vil fremgå af den kommende dagsorden
- I tilfælde af en hård Brexit, vil Skotland så stadig kunne eksportere til De kanariske øer. I modsat fald er der et større marked hér, der vil åbne sig. LBST tjekker op på dette og giver besked.

Næste møde finder sted hos KMC onsdag den 15. januar 2020 kl. 10.

Opfølgning til næste gang:

- LBST udfærdiger et svømmebandediagram over processen for jordprøver
- Der ønskes også et samlet virusresultat ved flere prøver fra samme høstnummer
- Der ønskes en autogeneret svar mail fra x-kar med tak for modtagelse
- Spørgsmål fra erhvervet (ovenfor noteret) besvares ved mail til hele arbejdsgruppen
- LBST sender alle blanketter (relevante for kartofler – eksport, plantepatologi etc.) rundt til hele udvalget for kommentarer.
- LBST sørger for opdatering af specifikke eksportregler for kartofler
- LBST forsøger at iværksætte en løsning, der gør at der afsendes en kvittering med marknummer, oprindelse etc. når styrelsen har modtaget anmeldelse af avl til marksyn
- Erhvervet fortæller om aktuelle projekter, der har modtaget støtte gennem GUDP
- LBST tjekker op på om UK vil kunne eksportere læggekartofler til De kanariske Øer efter Brexit.